

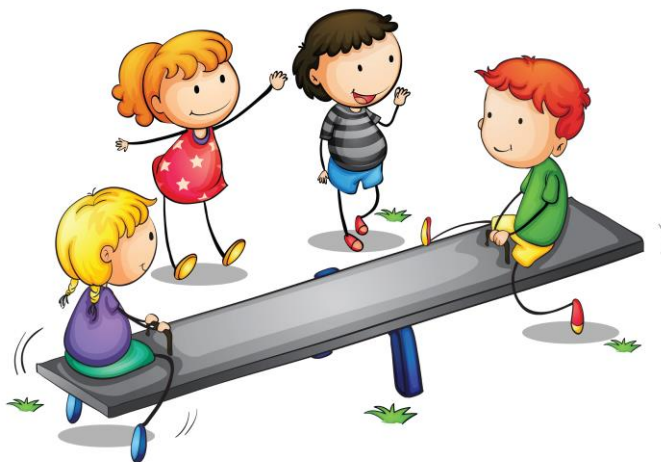

Like konkurransevilkår for offentlige og private aktører – konsekvenser for kommunesektoren

Advokat Beatrice Dankertsen Hennyng
KS Advokatene

Agenda

- Økonomisk aktivitet
- Arbeidsgruppens tiltak
- Mindretallets og KS sin vurdering
 - Konsekvenser for kommunesektoren

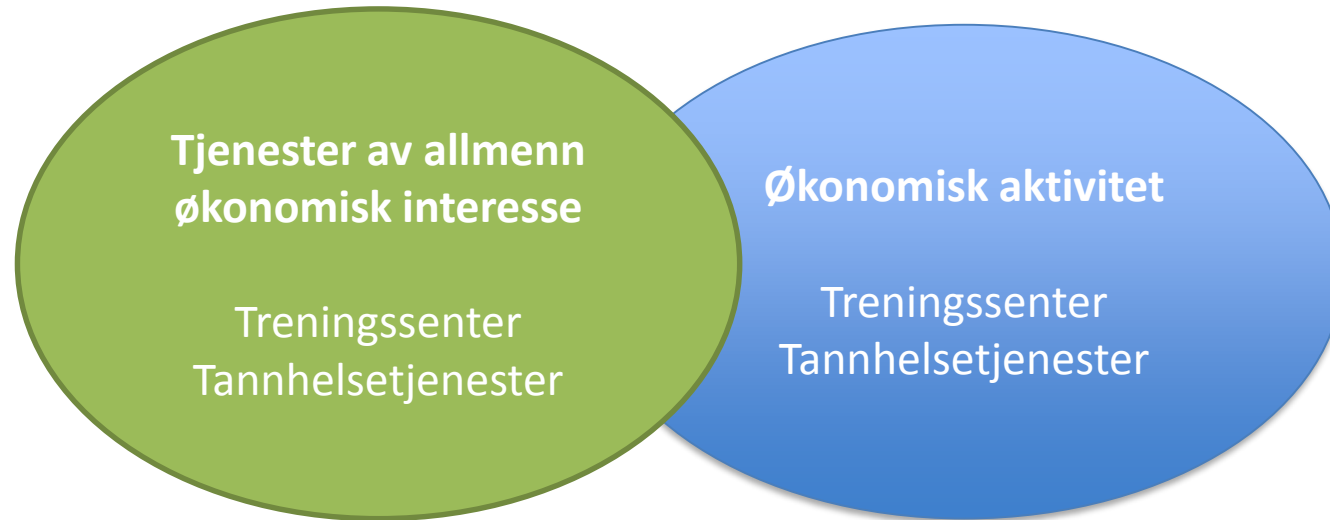
SFO

Økonomisk aktivitet – hvilke tjenester er omfattet av tiltakene?

- Hovedsakelig driver det offentlige ikke-økonomisk aktivitet
 - Offentlig myndighetsutøvelse og velferdstjenester (solidaritetsprinsippet)
- Økonomisk aktivitet er å tilby varer eller tjenester i et marked, ofte mot et vederlag, *C-180-184/98, Pavlov*
 - Parkeringstjenester, næringsavfall, catering-virksomhet, salg og utleie av næringsbygg og kontorlokaler
- Tvilstilfeller
 - SFO, utleie av sosialboliger, kultur/kino, svømmehaller?

Utfordring: når er det økonomisk aktivitet og når er det tjeneste av allmenn økonomisk interesse?

Arbeidsgruppens forslag

- Nødvendig:
 - **Separat regnskap** for EØS-rettslig økonomisk aktivitet
 - **Skatteplikt** for samme

Dissens: LO

- Konkursimmunitet – ikke nytt tiltak
 - Sikre overholdelse av markedsaktørprinsippet og hindre kryssubsidiering

Ytterligere tiltak for å sikre like konkurransevilkår – utøver kravene i EØS-avtalen

- Generelt markedsaktørprinsipp
 - All økonomisk aktivitet i det offentlige regi skal drives på markedsmessige vilkår (dissens KS, LO, SSB og Spekter)
- Nasjonal tilsynsordning – foreslått lagt til Konkurransetilsynet
 - Føre kontroll med etterlevelse av markedsaktørprinsippet

«Der det offentlige driver økonomisk aktivitet i et marked, skal Konkurransetilsynet ha kompetanse til å håndheve EØS-avtalens artikkel 61(1) om offentlig støtte.»

Sanksjoner:

 - Tilbakebetaling til fordel for statskassen (dissens: KS, LO, SSB)
 - Pålegg om utskilling, omorganisering og andre tiltak (dissens: KS og LO)

Ytterligere tiltak (forts.)

- Utskillingssplikt (mindretallsforslag fra NHO og Virke)
 - Økonomisk aktivitet skilles ut i eget rettssubjekt
 - Et foretak som driver ikke-økonomisk aktivitet bør ikke kunne eie et foretak som driver økonomisk aktivitet
 - Foretak som driver henholdsvis økonomisk og ikke-økonomisk bør ikke ha identisk mor-foretak/drives innenfor samme konsern

KS sitt standpunkt

- Tilslutning til **minimumskravene**
 - Separat regnskap
 - Skatteplikt
 - Må innføres nedre terskel / avgrenses mot visse tjenester
 - Må ikke tvinges til alltid å være i skatteposisjon
- Går mot utskillingsplikt
- Går mot innføring av generelt markedsinvestorprinsipp
- Går mot særnorsk tilsynsordning

Utskilling – KS går imot

- Foreligger ingen plikt til utskilling etter støtteregulverket
 - EØS-avtalen artikkel 125 og artikkel 59(1)
- Griper direkte inn i (fylkes-)kommunenes selvstyre
- Praktisk vanskelig ved felles infrastruktur
 - Leie av felles infrastruktur og personale – også økonomisk aktivitet
- Doble systemer og lavere kapasitetsutnyttelse
 - Kan miste kunnskap, kompetanse, informasjonsdeling og bestillerkompetanse
- Begrenser mulighet for kjøp i egenregi, evnt. ekspansjon for den utskilte enheten
- Er ikke i seg selv en garanti for at det ikke gis ulovlig støtte

Nasjonalt markedsaktørprinsipp – KS går imot

- Skal gjelde uavhengig av samhandelskriteriet – rammer lokale tjenestetilbud
- Usikkert hvilke aktiviteter prinsippet skal få anvendelse på – all økonomisk aktivitet?
- Kan være sektorpolitisk ønskelig å tilby tjenester som ikke drives med profitt eller er lønnsomme
 - Markedsinvestorprinsippet vil å så fall kreve at disse heller avvikles
 - Selv om private aktører i slike tilfeller kun vil dekke sine variable kostnader....
- Må i så fall avgrenses nedad / mot visse type tjenester

Nasjonalt tilsynsorgan – KS går imot

- Behov?
 - Håndhevelse av støtteregelverket er allerede lagt til nasjonale domstoler og ESA
 - Skatteetaten og kommunerevisjonen – føre tilsyn med skatteplikt og regnskapsplikt
 - Etablering av et nasjonalt tilsynsorgan = flere fører tilsyn med det samme = uoversiktlig håndhevelsesregime
- Bør heller styrke veiledning og informasjon

Nasjonalt tilsynsorgans kompetanse

- KS: Bør ikke få videre sanksjonsmyndighet enn ESA
 - ESA kan kreve støtten tilbakebetalt til støttegiver
 - Retts-usikkerhet dersom samme brudd på støtteregulverket medfører ulike sanksjoner avhengig av hvem som håndterer klagen
- Tilbakebetaling til fordel for statskassen = straff
- Foreligger ingen plikt til å skille ut økonomisk aktivitet – hvorfor skal så et nasjonalt tilsynsorgan kunne pålegge omorganisering, utskilling eller andre tiltak?
 - Direkte i strid med (fylkes-)kommunens organisasjonsfrihet

Samfunnsøkonomisk analyse

- Arbeidsgruppen skal gjennomføre en samfunnsøkonomisk analyse for å klarlegge gevinster og kostnader forbundet med tiltakene, herunder
 - konsekvensene for det offentliges tjenestetilbud til befolkningen,
 - det offentliges mulighet til å organisere og styre sin egen virksomhet og hvordan arbeidstakere kan bli berørt av de foreslåtte tiltakene.
- Rapporten svarer i liten grad ut dette
 - KS bestilt en FoU-rapport – ferdig i oktober

Nyttige lenker

Rapporten om konkurranse på like vilkår

- <https://www.regjeringen.no/contentassets/4e965393d775423eba48b9e1d31b2fbe/like-konkurransevilkar-for-offentlige-og-private-aktorer.pdf>

KS sitt høringssvar

- <https://www.ks.no/contentassets/452f2afac95840a995a456b25711c5bb/horingsuttalelse---rapport-fra-arbeidsgruppe-om-like-konkurransevilkar-for-offenlige-og-private-aktorer.pdf>

Høringssvar – Bergen kommune

- <https://www.bergen.kommune.no/politikere-utvalg/api/fil/462518/Fagnotat-fra-kommuneadvokaten-datert-9-3-2018>

Takk for oppmerksomheten 😊

Spørsmål?

bdh@ks.no

